به نام خدا

مروری بر انار در ساوه

- انار با نام علمی *Punica granatum L.* از تیره punicacea می باشد. اغلب گیاهشناسان این گیاه را بومی ایران می دانند. انار درختچه ای خزان داراست و جز گیاهان نیمه گرمسیری طبقه بندی می شود. بنابر گزرشات حدود هفتصد رقم انار در ایران شناسایی شده است البته برخی محققین معتقد هستند این تعداد اقراق امیز است. از گذشته ها دور کشت این گیاه در بسیاری ار مناطق ایران از جمله ساوه متداول بوده است. کشت انار در ساوه ارگانیک بوده و بعلاوه کیفیت محصول تولیدی نیز اغلب بسیار بالاست.
-

موقعیت شهرستان ساوه

- ساوه با طول جغرافیایی ۵۰/۱۹ و عرض جغرافیایی ۳۵/۱ در استان مرکزی و ۱۲۰ کیلومتری جنوب غرب تهران واقع است. این منطقه دارای آب و هوایی گرم و خشک می باشد و متوسط بارندگی آن ۲۱۲میلیمتر و اغلب به صورت باران است. متوسط دمای سالیانه حدود ۱۸ درجه سانتیگراد، حداقل دما ۱۲- درجه و حداکثر دما ۴۰ درجه می باشد.
-

شرایط عمومی کشت انار

- انار گیاهی به نسبت مقاوم به شوری است و گفته می شود تا Ec حدود ۴ برای ان قابل توصیه است اما در دنیا بهترین باغات در مناطقی با آب و خاک شیرین دیده می شوند و شوری هم در کیفیت و هم در کمیت موثر است. برخی اعتقاد دارند شوری اب و خاک علاوه بر تغییر طعم منجر به خشکی و سفتی دانه ها هم می شود. PH مناسب انار نیز حداکثر ۸/۲ ذکر شده البته PH ۷ مناسبترین محدوده است. دما نیز نقش تعین کننده ای در کشت انار دارد انار حساسیت زیادی به سرما دارد و اغلب ارقام در دما -۱۲ آسیب می بیند. برای مثال در سرما شدید سال ۸۶ تقریبا تمام باغات انار ساوه نابود شد.

ISNA
ISNA/PHOTO:ABDOLLAH MORADI

- باغات واقع در شیب ها ملایم تا حدودی کمتر از سرما اسیب می بینند. باغات متراکم و شلوغ اغلب اسیب پذیری بیشتری دارند. همچنین گزارشاتی موجود است که باغات محصور شده با دیوار نسبت به سرما زمستانه حساسیت بیشتری دارند. در انار مشکل سرما بهاره به طور معمول وجود نارد این گیاه سه دوره گلدهی اصلی دارد که مرغوبترین محصول از گل ها ثمری دوره اول حاصل می گردد. انار دو نوع گل دارد گل های ثمری و علفی، که فقط تعدادی از گل ها ثمری به میوه تبدیل می شوند.

www.naturfoto.cz
© Jan Ševčík

تامین مواد غذایی

- تامین نیاز مواد غذایی در باغات انار ساوه از طریق کودهای دامی صورت می گیرد. باغاتی ۹۰سال نیز در این منطقه وجود دارد. به طور یقین خاک این چنین باغ ها مدت ها قبل از لحاظ مواد غذایی تهی شده. کودها دامی نیز بیشتر در بهبود شرایط فیزیکی و زیستی خاک نقش دارند و نمی توان با تکیه بر انها نیاز کودی این درختان را تامین کرد.از سالها دور باغداران از خاک ها بکر سطحی به عنوان کود احیا برای باغات انار استفاده می کنند. این روش تاثیر فوق العاده ای در کمیت و کیفیت محصول و سلامت باغ دارد.

- خاک مورد نظر اغلب هر ده سال یکبار به باغ اضافه می شود. این خاک با سطح حدود ۲۰سانتیمتر با خاک قبلی مخلوط می شود. زمان این کار اغلب بهار است ولی تا کنون بررسی علمی بر روی نحوه و زمان اختلاط انجام نشده است.

افات و بیماری ها

- افت اصلی انار کرم گلوگاه است. باغداران به عنوان قانونی مهم پذیرفته اند که هر کس باید هر سال میوها افت زده باغ خود را جمع اوری و بسوزاند. که اغلب این کار در دو نوبت و گاهی یکبار(در اواسط تابستان) انجام می شود.
همچنین از زنبور تریکوگارما نیز به عنوان مبارزه بیولوژیک استفاده می شود و باغداران نیز نقش این مبارزه را به درستی درک کرده و در این جهت همکاری می کنند.

زنبور تریکوگارما

محل تخم گذاری کرم گلوگاه

- دستگاهی ساده نیز توسط بسیاری از باغداران برای تمیز کردن گلوگاه از پرچم ها و به نوعی از بین بردن محل اصلی تخم گذاری کرم گلوگاه، استفاده می شود این دستگاه از یک باطری و ارمیچر ساده تشکیل شده است. همچنین مهندسی و سیستم اجرا باغ نیز تاثیری فوق العاده در میزان آلودگی دارد به طوری که باغات متراکم و بی نظم که حرکت هوا در انها کم و رطوبت بالاتر از سایر باغات است همیشه خسارت شدیدتر کرم گلوگاه را تجربه می کنند. بنابر بر مطالعه شخصی و تجربی اینجانب باغات محصور با دیوارها بلند نیز اسیب پذیری زیادی در برابر این افت دارند.
- شته ها و کنه ها نیز از افات مهم انار می باشند هر دو این افات منجر به ریزش گل ها و در صورت تمرکز زیاد ریزش برگ ها را به دنبال دارد. احداث باغات متراکم و کم تهویه یا مصرف کوده ازته همیشه افزایش این افات و کرم گلوگاه را به دنبال دارد.

ترکیدگی میوه انار

- ترکیدن میوه انار در درجه اول پایه ژنتیکی دارد. یعنی با انتخاب رقم می توان تا حد زیادی میزان خسارت را کنترل کرد. تنش رطوبتی و دمائی نیز بر این پدیده موثر است. باغات با خاک سبک اسیب پذیری بیشتری دارند. یعنی انتخاب درست محل احداث باغ و اصلاح بافت خاک در کاهش این خسارت می تواند نقش داشته باشد. ضعف مواد الی خاک نیز منجر با افزایش حساسیت می شود بنابر این استفاده کودها الی منجر به کاهش خسارت می شود.

- عقیده بسیاری از باغداران بر این است که انارها ترکیده دارای رنگ دانه بیشتر وطعم بهتری هستند.
- کمبود عناصر روی و بر نیزمنجر به افزایش ترکیدگی میوه انار می شود. استفاده از جیبرلین منجر به کاهش این عارضه می گردد ولی افزایش نسبت اسید در میوها، تاخیر در رسیدگی و حساسیت به سرما زمستانه از عوارض تیمار جیبرلین می باشد.

- انار قابلیت فراوری بالایی دارد ولی با وجود این هنوز هم تلفات پس از برداشت ان زیاد است. زیرا به شکلی کاملا سنتی برداشت، منتقل وانبار می شود. میوه ها که دچار لک و ضربه شده اند به شدت کاهش عمر نشان می دهند. یکی از معضلات انباره سنتی ایجاد خسارت کرم گلوگاه در انبار است. البته اخیرا انبارها و سردخانه هایی ساخته شده اند یکی از روش ها جدید نگه داری انار به صورت دانه دانه می باشد.